

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

www.parohiaserbanvoda.ro

DUMINICA DUPĂ BOTEZUL DOMNULUI

(Începutul propovăduirii Domnului)

†) SF. CUV. TEODOSIE,
ÎNCEPĂTORUL VIEȚII DE OBȘTE
DIN PALESTINA; SF. CUV. VITĂLIE

Duminica după
Botezul Domnului,
în care se citește
pericopa evanghelică
de la Matei
cap. 4, 12-17,
are ca obiectiv principal
relatarea începutului
propovăduirii
Mântuitorului Hristos
după ce
a primit botezul
de la Sfântul Ioan
în râul Iordan.

ÎNCEPUTUL PROPOVĂDUIRII EVANGHELIEI

Venind în părțile Galileei, Mântuitorul a locuit în Capernaum, lângă lacul Ghenizaret, în hotarele lui Zabulon și Neftalin (cele 2 seminții ale lui Israel care au ocupat partea de nord a Țării Sfinte). Ținutul acesta se numea „Galileea neamurilor”, întrucât alături de evrei locuiau și alte popoare păgâne, politeiste, idolatre, străine de cunoașterea și învățătura adevăratului Dumnezeu descoperit poporului ales.

Nu lipsit de importanță teologică este faptul că evanghelistul Matei înțelege în venirea și în așezarea Mântuitorului Hristos în Galileea, acum la începutul activității sale publice, împlinirea profeției lui Isaia (cap. 8, 23, cap. 9, 1) care vestise mai înainte că Mesia va locui în ținutul Zabulonului și Neftalinului, în pământul de dincolo de Iordan, iar „poporul care locuia în întuneric va vedea lumină mare”, iar cei care locuiau „în latura umbrei morții, lumină va străluci peste voi”.

Desigur, aici lumina trebuie înțeleasă caplinătează descoperirii lui Dumnezeu, începută prin Lege și Profeți, împlinită și desăvârșită în Persoana și lucrarea lui Hristos, Fiul Lui Dumnezeu Cel făcut Om. Așa ne spune și Sfântul Evanghelist Ioan: „Întru El era viață și viața era Lumina oamenilor” căci „El era Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul” (Ioan 1, 4, 9).

Hristos este Cel care luminează și imprimă sens luminos spre Împărăția lui Dumnezeu întregii creații. Cei care locuiau în „latura și umbra morții” sunt neamurile păgâne care deși ar fi putut să-L cunoască pe Dumnezeu din creația Sa, nu au făcut-o, ci au rămas înstrăinați de Dumnezeul Cel adevărat, în întunericul necunoașterii, în păcat și rătăcire. De aceea, în Hristos „răsărit-a lumii, lumina cunoașterii”.

Fiind Lumina lumii și plinirea Legii și a Profețiilor, Hristos Domnul cheamă pe toți oamenii la mântuire, pe iudei și pe neamuri, pentru că El S-a întrupat

pentru toți, iar în Taina Jertfei și Învierii Sale i-a răscumpărat pe toți.

Evanghelia de astăzi ne mai amintește că de aici din Galileea neamurilor se face începutul propovăduirii Evangheliei, Hristos chemând la pocăință zicând: „Pocăiți-vă că s-a apropiat Împărăția Cerurilor”, ca o nouă stare spirituală adusă de Hristos lumii întregi. Cu aceleași cuvinte, Sfântul Ioan Botezătorul cheamă la pocăință și la mărturisirea păcatelor pe toți care-l ascultau la Iordan. Iar Hristos Mântuitorul lumii din Galileea neamurilor, împlinind și desăvârșind lucrarea Înainte Mergătorului, cheamă pe oameni la schimbarea vieții, a minții, la o „metanoia”- pocăință adevărată, la curățire de păcate și la dobândirea harului mântuitor. Hristos este de fapt Împărăția Cerurilor, coborâtă prin întruparea Sa între oameni, dar și sălășluită, prin Taina Botezului Creștin, din apă și din duh, înăuntrul nostru, spre luminarea și mântuirea noastră. ✝

Pr. Eugen Morar

CUVIOSUL TEODOSIE CEL MARE, ÎNCEPĂTORUL VIEȚII DE OBȘTE DIN PALESTINA

Azi, 11 ianuarie, Biserica Ortodoxă sărbătorește un important sfânt, Cuviosul Teodosie cel Mare, supranumit și Chinoviarhul, pentru că a fost începătorul și organizatorul vieții monahale de obște din Palestina și Țara Sfântă, acolo unde, în secolele V-VI, a pus bazele celei mai mari mănăstiri din regiune, viețuind în comuniune cu ucenicii săi.

Istoria acestei mănăstiri începe la anul 479, în deșertul Iudeii, la aproximativ 7 km de Betleem. Locul înălțării ei a fost indicat de Dumnezeu, în urma rugăciunilor Cuviosului Teodosie, printr-o minune prin care cărbunele și tămâia din cădelnița unui ucenic de-al său s-au aprins singure în timpul peregrinării prin deșert a acestuia. Mănăstirea cuprinde și peștera în care au poposit cei trei magi și în care s-a nevoit la început sfântul. (Foto - pelerinaj Parohia Șerban Vodă, 2022)

Curând, mănăstirea înălțată devine o adevărată lavră, primul așezământ monahal de amploare din regiunea Țării Sfinte, găzduind în vremurile sale bune până la 700 de călugări. Viața monahală a acestora era bazată pe regulile Sfântului Vasile cel Mare, frații adunându-se în biserică de șapte ori pe zi pentru rugăciune.

În jurul bisericii au fost înălțate, progresiv, spații de găzduire pentru călători sau localnici, în special cei săraci, un arhondaric pentru călugării străini, infirmerii separate pentru monahi și mireni, dar și un așezământ pentru persoanele muribunde. Va zidi și biserici mai mici pentru armeni, siriaci sau georgieni. Toți locuitorii și vizitatorii mănăstirii se adunau, însă, în biserica principală pentru a primi Sfintele Taine, unde slujbele erau oficiate în limba greacă.

Viața Cuviosului Teodosie cel Mare

Se naște în jurul anului 423 în satul Mogarisos, aflat în ținutul Capadociei, din părinți cucernici binecredincioși, Proeresie și Evloghia. Aceștia i-au transmis fiului lor dragostea și râvna pentru cele sfinte, astfel încât tânărul, înzestrat fiind cu un glas minunat, se îndeletnicea de mic cu cântarea și lectura în biserică. Teodosie intră în monahism și, în vremea Sinodului Ecumenic de la Calcedon (451) și pornește spre Ierusalim

din dorința de a vizita și a se închina la Locurile Sfinte.

Trecând prin Antiohia, cuviosul face un popas în locul de nevoiță al Sfântului Simeon Stâlpnicul care, spre mirarea lui, îl întâmpină adresându-i-se pe nume și îl invită alături de el. Urcând stâlpul în care viețuia Sfântul Simeon, Teodosie este binecuvântat, prorocindu-i-se marile fapte duhovnicești pe care le va împlini. Ajuns la Ierusalim, cuviosul se închină în toate locurile marcate de viața Mântuitorului, după care se alătură unei mici comunități monahale aflate sub îndrumarea unui important bătrân, Longhin, care locuia lângă Turnul lui David, în apropierea Porții Jaffa a cetății sfinte.

Dorindu-și mult să trăiască în singurătate, cuviosul părăsește după o perioadă locașul și se stabilește într-o peșteră din apropierea Betleemului, în care, conform tradiției, Magii au înnoptat după ce s-au închinat Mântuitorului Iisus Hristos. Timp de mulți ani, Cuviosul Teodosie se nevoiește cu asprime, hrănindu-se cu ierburi, plante și puține legume fierte, rugându-se neîncetat și vărsând permanent lacrimi de pocăință. El singur își întrerupea somnul pentru a se ruga și mânca atât cât îi era suficient pentru a nu se îmbolnăvi. Numeroși ucenici i se alătură și îi imită modul sfânt de viețuire și, când peștera devine neîncăpătoare, cuviosul ridică mănăstirea ce-i poartă numele.

Numeroase minuni sunt legate de viața Cuviosului Teodosie, cum ar fi înmulțirea pâinilor, prin rugăciunile sale, în perioade de foamete în regiune ori, pur și simplu, atunci când săracii trebuiau hrăniți iar soluția acestei probleme nu era la îndemână.

În jurul anului 513, Gherontie, superiorul Mănăstirii Sfintei Melania Romana, trece la Domnul și Cuviosul Teodosie este ales în locul său de

Patriarhul Ierusalimului în calitate de superior și îndrumător al tuturor monahilor viețuitori în comunități din Palestina și Țara Sfântă. În paralel, Sfântul Sava cel Sfințit, cu care acesta legase o frumoasă prietenie duhovnicească, era îndrumătorul eremiților din regiune.

Sfântul Teodosie s-a opus cu înverșunare ereziei monofizite care, în ciuda hotărârilor Sinodului al IV-lea Ecumenic, nu fusese cu totul suprimată și al cărei adept devenise împăratul Anastasie I (491-518). Cuviosul îi trimite o scrisoare împăratului prin intermediul căreia apără cu fermitate credința ortodoxă, denunțând abaterile doctrinare ale acestuia și expune felul în care Sinoadele Ecumenice de până atunci au definit-o. Pentru statornicia sa, cuviosul, acum înaintat în vârstă, a fost aruncat în închisoare, însă moartea împăratului și popularitatea de care se bucura au determinat eliberarea sa nu după mult timp.

Viața Sfântului Teodosie Chinoviarhul a fost marcată de statornicie în credință, în nevoițe și de eforturile permanente de a stabili și închea o comunitate monahală care să trăiască în armonie, să își lucreze mântuirea și să se implice în alinarea durerilor celor suferinzi. Prin rugăciunile sale, cuviosul vindeca bolnavii și scăpa de la moarte soldații, pe cei naufragiați și pe cei răătăciți în deșert, cu o ocazie îndepărtând chiar o invazie a lăcustelor care distrugau culturile agricole din Palestina.

Cunoscându-și dinainte sfârșitul, Sfântul Teodosie cheamă trei episcopi apropiați lui cărora le împărtășește momentul trecerii la Domnul. Trei zile mai târziu, acesta adoarme în nădejdea vieții veșnice, în anul 529, la venerabila vârstă de 105 ani. Trupul său, îngropat inițial în peștera în care se nevoise în tinerețe, a fost mutat ulterior în mănăstirea care îi poartă numele. ❀

MIHAI EMINESCU, POETUL NEPERECHE AL ROMÂNILOR

Acum 15 ani, la 7 decembrie 2010, se adopta Legea nr.238/ 2010 prin care se instituia Ziua Culturii Naționale ca sărbătoare națională, aceasta urmând să aibă loc anual pe 15 ianuarie cu scopul de a promova cultura, arta și efortul academic.
Pe 15 ianuarie 2011, de ziua de naștere a poetului Mihai Eminescu, aveau loc primele evenimente dedicate Zilei Naționale a României.

Propunerea de a declara Ziua Culturii Naționale în data de 15 ianuarie, ziua de naștere a poetului național Mihai Eminescu, a fost făcută de Eugen Simion, filolog, critic și istoric literar, editor, eseist, profesor universitar român, membru titular al Academiei Române și președinte al acestui for cultural român din 1998 până în aprilie 2006.

Și în alte țări europene, Ziua Culturii prețuiește oamenii de cultură, reprezentativi pentru fiecare stat în parte. Astfel că Ziua Culturii Naționale a fost stabilită: în Spania, în data morții lui Miguel de Cervantes; în Portugalia, de ziua în care s-a născut poetul Luis de Camões; iar în Republica Moldova, tot în ziua de naștere a poetului Mihai Eminescu.

Motivul pentru care a fost aleasă ziua lui Eminescu drept Ziua Culturii Naționale ar putea fi acela că personalitatea marcantă a lui Mihai Eminescu, nu doar în literatură, ci și în jurnalism ori în filosofie, i-a impresionat atât pe contemporanii săi, cât și pe cei din generațiile următoare. Inteligența lui, cultura de nivel european, bogăția și farmecul limbajului eminescian nu au rămas neobservate, ci au fost apreciate.

Mihai Eminescu s-a născut la 15 ianuarie 1850, la Botoșani. A fost poet, prozator, dramaturg și jurnalist, socotit de critica literară postumă drept cea mai importantă voce poetică din literatura română. Avea o bună educație filosofică, opera sa poetică fiind influențată de marile sisteme filosofice ale epocii sale, de filosofia antică, de la Heraclit la Platon, de marile sisteme de gândire ale romantismului, de teoriile lui Arthur Schopenhauer, Immanuel Kant și de teoriile lui Georg Wilhelm Friedrich Hegel.

Eminescu a murit la 15 iunie 1889, la București. A fost ales, post-mortem (28 octombrie 1948), membru al Academiei Române.

S-au împlinit deja 136 de ani de la trecerea în veșnicie a lui Mihai Eminescu, iar amintirea lui strălucește în conștiința noastră ca o candelă nestinsă, vegheată de credință și iubire de neam. Omul deplin al culturii naționale nu este doar „omul deplin al culturii române” sau

„luceafărul poeziei românești”, ci și un profund mărturisitor al Ortodoxiei, un om al profunzimii spirituale și al rugăciunii.

Mihai Eminescu, profund creștin

Eminescu n-a fost doar un om al literelor, ci și un om al spiritului, al liniștii din stratele mănăstirilor și al vocilor prelungi ale clopotelor care cheamă la Înviere. Într-un articol publicat de el în ziarul „Timpul”, descria cu emoție sărbătoarea Sfintei Învieri astfel: „Duiosul ritm al clopotelor ne vestește vechea și trista legendă că astăzi încă Hristos e în mormânt, că mâine Se va înălța din giulgiul alb ca floarea de crin...”. Acest tablou este o mărturisire.

Poetul s-a născut și a crescut într-un mediu profund religios. Mama lui, Raluca, era o femeie evlavioasă, doi frați de-ai ei erau călugări: Calinic, monah la Vorona, iar celălalt, arhimandritul Iachint, ucenic apropiat al marelui Mitropolit al Moldovei, Veniamin Costachi, la Iași. Patru dintre surorile Ralucăi Iurașcu au ales viața monahală la Mănăstirea Agafton, din ținutul Botoșanilor, unde tânărul Eminescu își petrecea vacanțele, trăind în liniștea duhului și învățând ce înseamnă slujirea lui Dumnezeu. Însuși poetul, într-un moment de căutare, prin 1881, avea să se gândească serios la călugărie: „Hai să ne călugărim, căci nu suntem făcuți să trăim între lupi”, îi spunea amicului C. Arbore, redactor la ziarul „Românul” din București. Această mărturisire, venită dintr-un suflet rănit de lume, ne arată setea lui de adevăr și curăție. Într-o lume frământată de tulburări sociale și neliniști politice, el căuta în Biserică limanul unei vieți curate, înrădăcinate în valorile veșnice.

Biserica este mama spirituală a neamului românesc

Eminescu a înțeles rolul Bisericii în viața poporului român, afirmând că

„Biserica este mama spirituală a neamului românesc”. În paginile ziarului „Timpul”, ziar conservator în care își va scrie importanta sa opera publicistică, el a apărut cu înflăcărare Biserica Ortodoxă Română, susținând autocefalia ei ca o necesitate pentru identitatea spirituală și politică a națiunii. A fost printre primii care au visat o Catedrală a Mântuirii Neamului, încă din 1881, considerând că un popor care se respectă trebuie să aibă un altar național, o ctitorie a credinței străbune, ortodoxe.

A înțeles că, fără Biserică, România riscă să-și piardă „sufletul”, iar cultura ei să devină un trup fără viață.

Pentru Eminescu, credința era un fundament. El spunea că „Istoria omenirii este desfășurarea cugetării lui Dumnezeu” și că „nu se mișcă un fir de păr din capul nostru fără voia Lui”. Într-o vreme când secularismul și cosmopolitismul încercau să înăbușe vocea Bisericii, Eminescu rămânea statornic. Pentru el, cine luptă împotriva Ortodoxiei, luptă împotriva ființei neamului, văzând în Ortodoxie nu doar o moștenire religioasă, ci și o pavăză identitară. ✿

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 11-18 IANUARIE 2026

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 11.01	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica după Botezul Domnului (Începutul propovăduirii Domnului) Utrenia, Sfânta Liturghie
Miercuri 14.01	07 ³⁰ -09 ³⁰ 16 ³⁰ -18 ³⁰	Sfânta Liturghie Sfântul Maslu
Vineri 16.01	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Vecernie, Litie, Acatist
Sâmbătă 17.01	07 ⁰⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie, Parastas pentru cei adormiți
Duminică 18.01	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 29-a după Rusalii (Vindecarea celor 10 leproși) Utrenia, Sfânta Liturghie

CUVIOSUL ANTONIE CEL MARE, LOCUITOR AL PUSTIULUI ȘI PILDĂ MONAHILOR

Sfântul Cuvios Antonie cel Mare este unul dintre cei mai mari asceți ai creștinismului și a rămas în istorie drept începătorul vieții monahale. Este prăznuit în Biserica Ortodoxă la 17 ianuarie. De la el începe monahismul de obște în pustia Egiptului.

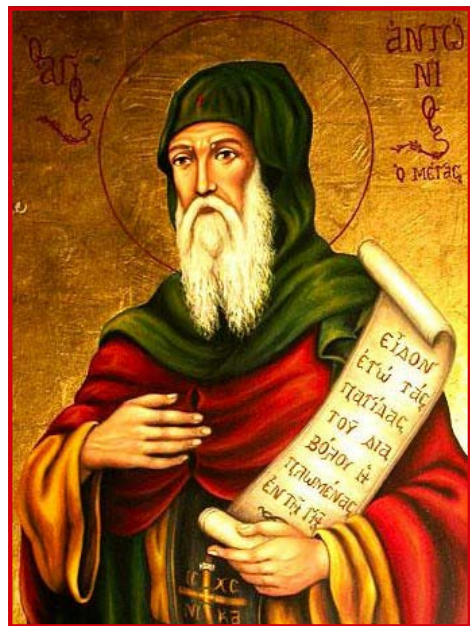
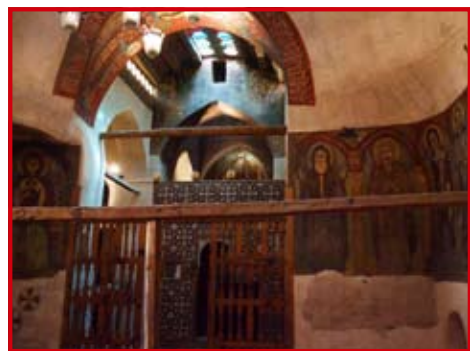
Născut în satul Coma din Egiptul de Mijloc, în jurul anului 251, dintr-o familie de creștini bogați, la vârsta de 18 ani își pierde părinții. Momentul care i-a deschis calea spre monahism este cel în care aude la biserică cuvântul Mântuitorului din Evanghelia (Matei 19, 21), „de voiești să fii desăvârșit, mergi, vinde avuțiile tale și, venind, urmează Mie”. Sfântul Antonie își împarte averea sa săracilor, iar pe sora sa o încredințează unei comunități de fecioare, retrăgându-se în pustie. La început stă într-o colibă nu foarte departe de localitatea de obârșie, sub ascultarea unui alt ascet din zonă, mai bătrân și mai experimentat. Se luptă să se lepede de toate patimile și slăbiciunile firii omenești, să se depărteze de grija și pofta lumescă, pentru a merge pe drumul desăvârșirii. Până la vârsta de 35 de ani își petrece viața ascetică în acea colibă de la marginea satului natal, iar apoi va trăi într-un mormânt părăsit. Alți 20 de ani îi va trăi într-o cetate părăsită, situată pe malul drept al Nilului, la locul numit Isipir.

Pe la anul 312 pornește într-o călătorie de trei zile și trei nopți spre Muntele Kolzim, ce se află în inima deșertului, în partea de est a Egiptului. Aici va întemeia mănăstirea care-i poartă numele până astăzi și pe care în septembrie 2007 un grup de pelerini de la parohia Șerban Vodă a vizitat-o, călăuziți fiind de Părintele Dinu. Fotografiiile din acest articol sunt chiar din acel pelerinaj, de la Mănăstirea Sfântului Antonie.

Până în anul 356, anul plecării Sfântului Antonie din această lume, nu părăsește acest loc decât în două rânduri: o dată pentru a-și vizita ucenicii și a doua oară face o călătorie la Alexandria, pentru a-l susține pe Sfântul Atanasie cel Mare în lupta sa cu erezia ariană.

Viața sa de asceză și rugăciune de la Muntele Kolzim este tulburată doar de oamenii care vin în număr foarte mare pentru a-i vindeca. Sfântul Antonie le spune că Mântuitorul Iisus Hristos face minuni, Lui să se roage și să-I mulțumească, căci prin credință și rugăciune vor fi izbăviți de Domnul.

Sfântul Antonie cel Mare a fost un mare învățător al călugărilor, Patericul

păstrându-ne până azi cuvintele sale pline de înțelepciune și adevăr. Era și un mare văzător cu duhul, căci în timp ce se ruga, a văzut sfârșitul plin de lumină al vieții prietenului său Amun, care trăia la o distanță de 13 zile de mers față de Muntele Kolzim.

Sfântul Atanasie cel Mare, cel care i-a scris viața imediat după adormirea sa, spune că Sfântul Antonie a trăit până la vârsta de 105 ani și că și-a cunoscut mai dinainte sfârșitul, poruncind ucenicilor săi apropiați să nu dezvăluie nimănui locul în care a fost îngropat. Aceștia au păstrat taina tot restul vieții. Sfântul Antonie a fost omul sfințeniei, al credinței și al urmării necondiționate a cuvintelor Mântuitorului. De aceea, pentru noi este astăzi un model și o culme a vieții duhovnicești într-o societate în care reperele morale sunt tot mai puține.

Viața lui călugărească este exemplară, fiind un model nu numai pentru toți monahii, ci pentru fiecare creștin aflat pe calea mântuirii. Trăirea lui monahală și cuvintele sale duhovnicești stau la baza lucrării ascetice „Patericul egiptean”, care cuprinde în paginile sale cuvintele Părinților trăitori în spațiul spiritual al

lumii nord-africane brăzdat de apele Nilului. Personalitate definitorie pentru lumea ascetică zugrăvită de „Patericul egiptean”, Sfântul Cuvios Antonie cel Mare este un adevărat avă, care prin nevoia sa ascetică, de aproape nouă decenii, marchează istoria monahismului. Simplitatea vieții Sfântului Cuvios Antonie este edificatoare pentru a înțelege profunzimea gândirii lui duhovnicești. Cu mintea ancorată în cele spirituale, iar cu inima plină de bucuria paradisiacă adusă de rugăciunea neîncetată, avea Antonie, luminat de harul Duhului Sfânt, i-a învățat pe monahii care l-au urmat „știința cea duhovnicească”.

Sfântul Antonie cel Mare s-a confruntat și el cu o societate ostilă creștinismului. Tocmai pentru acest motiv este pentru noi un model al păstrării credinței și al afirmării ei, indiferent de timpul în care trăim. Până astăzi el ne arată că sfințenia nu este apanajul unei generații, al unui timp din istorie, ci este răspunsul permanent al creștinului autentic, plin de iubire, credință și fapte bune la iubirea lui Dumnezeu, Creatorul cerului și al pământului. Și nimic nu justifică lipsa de credință prin contextul istoric și social. ✿